

დროშა

შანი განცხადებისა

სტროქონზე რვა კაპ. განცხადებზე წიგნებზე და სხვა რუსულს და სხვა ენებზე. **დროშა** თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწავლებს და შეამოწმებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს, დაუბეჭდველ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს.

გამომცემელი დროშის ბარდა.

ჩალკე ნომერი «დროშისა» ღირს 5 კაპეიკი

რედაქცია

სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

სტროქონზე, მიიღება თბილისში «დროშის» რედაქციაში, ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: В. Тифлис, въ редакцію «Дрошба»

«დროშის» ფასი
ყოველწლიურად 9 მან. სამის თვისა... 3 მან.
ქვეყნისთვის 5 მან. ერთის თვისა... 1 მან.

მიიღება ხელის-მოწერა

მომავალს 1884 წლისათვის გასული

დროშაზე

(წელიწადი მეცხრამეტე)

თბილისში, «დროშის» რედაქციის განტორაში, სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, პირველი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

თელავში, ვანო როსტომაშვილთან.

ჭუბუჩისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში, ბულვართან.

ბათუმში, წერეთლის სკოლის მასწავლებელ მ. ი. ნათაძესთან.

ბორჯომში, საზოგადოების დეპოში, ადამო თეთაძესთან.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: В. Тифлис, въ редакцію «Дрошба».

ფასი ხელის-მოწერის:

წლით (12 თვით) — 9 მან.	6 თვით — 5 მან.
11 თვით — 8 მ. და 50 კ.	5 თვით — 4 მ. და 50 კ.
10 თვით — 8 მან.	4 თვით — 4 მან.
9 თვით — 7 მ. და 50 კ.	3 თვით — 3 მან.
8 თვით — 7 მან.	2 თვით — 2 მან.
7 თვით — 6 მან.	1 თვით — 1 მან.

სოფლის მასწავლებელთათვის წლით—7 მან., 6 თვით—4 მან., 3 თვით—2 მან.

ხვედრი ფული ხელის-მოწერა გაზეთის დაბარებისათვის უნდა გამოგზავნოს რედაქციაში.

შინაური ძროხისა

19 დეკემბერს თბილისის საადგილ-მამულო ბანკში დანიშნული იყო ვაჭრობა იმ მამულებზე, რომელნიც ფულის ვაჭრე შემოუტანელობის გამო უნდა გაყიდულიყვნენ. ას სამოცამდე გამოცხადებულ მამულში მხოლოდ ოც-და-შვიდი დარჩა ვაჭრობის დღემდე განუთავისუფლებელი. ოც-და-შვიდს მამულში ცამეტი გაიყიდა და დანარჩენს თოთხმეტზედ მეორედ მოხდება ვაჭრობა იანერის წა. მეორე ვაჭრობის შემდეგ მკითხველებს ვაცნობებთ, სურსო დაწერილებით, რამდენი სოფლის მამული გაიყიდა და რამდენი ქალაქისა.

რაკი ძველსაზედ ტრანზიტის მოსპო, უქვევლია, ევროპიული საქონელი მცირე-აზიისკენ გაიკვლევდა გზასა და ასეც მოხდა. მაგონს «მასპიის» ატყობინებენ, რომ ბენდერბუშირზე, ტრაპიზონზე და არზრუმზე დიდი ქარაფები დაიარებიან ტრანზიტის საქონლითა, მაგრამ ასე გზის ხარჯი ერთი ორად მეტია, ვიდრე ძველსაზედ იყო და, ამას გარდა, საქონელი ხდება კიდევ და ქარაფებს ხშირად ყაჩაღები თავს ესხმიან და სცარცავენო.

იხვე გაზეთს ატყობინებენ სპარსეთიდან, რომ ბევრს მატყლის ვაჭარს 20000-მდე ფუთი მატყლი მოუგროვდა, რადგან რუსეთის იმპე-

«დროშის» ჭეღვინი, 21 დეკემბ.

დღესასწაულები ოსეთში

ისტორიკოსები ამბობენ, რომ ეხლანდელი ოსები შეადგენენ საკვირველ არეულობას სხვა-და-სხვა ძველ ტომთა. წინაპრებად ოსებისას სთვლიან არიებს (ჰეროდოტი), ანუ ირებს, ირონებს; შემდეგ ირონებს შეუერთდნენ შემდეგი ტომნი: ხართები (სემიტელები), ალანები, აზები (ასები ანუ ოსები) და სხვანი. როდესაც გავიდა რამდენიმე საუკუნე, მათ შერთობის შედეგ, როდესაც ისინი მკვიდრად დამყარდნენ თავიანთ ალაგას, ჩვენ ვხედავთ, რომ ნახევარი ნაწილი მათი კერპთ-მსახურებისაგან შესდგება და ნახევარი კი მაჰმადიანებისაგან. მაგრამ კარვად რომ ვაგონდეთ, ოსებს თითქმის არც ერთი სარ-

წმინთება მკვიდრად მიღებული არა ჰქონდათ. მკვიდრად, მაჰმადიანობას და კერპთ-მსახურებას დიდი ხანი უპრძოლვით ერთმანეთთან, მაგრამ ვერც ერთს ვერ დაუძლეოდა და ორივე შესუსტებულია. მაჰმადიანებს სრულებით არა ჰქონდათ მეჩეთები და არც მოღვინები ჰყავდათ. მხოლოდ ისე, როგორც კერპთ მსახურებს, ამათ ჰქონდათ სალოცავები (ქუანდონები) რომელიმე მუხის ქვეშ. მუხა წმიდა ხედ ითვლებოდა აგრეთვე სხვა აღმოსავლეთის ხალხთა-მორისაც*).

ოსების შესანიშნავი სალოცავები იყოფებოდა სს. მანალოგოში, ძანში, ღარგავსში, ქკადურში, სუადავში, ღირჯინში, ბერში და სხვ.

ამ სალოცავებს ოსები უძახიან მუარ. როგორც ძველს საბერძნეთში ყოველს მხარეს, ქალაქს ჰყვანდა თავისი პატრონი, ღმერთი, აგრეთვე

* Риттеръ. Европа.

რიაში შემოტანის ნება არა ჰქონდათ. მალა ამ ვაჭრობისათვის რუსეთის კანსულებს იძულებული იყო, რომ მალე მოგეცემათ ამის ნებაო.

პროვინციაში გვეყენ: «არდნუჯადამ ხუთ ვერსტზე ავაზაკები დეცნენ ხუთ ვაჭარს, რომელნიც მომავალზედ ართინისკენ; უხოვნიათ, რაც თანა ჰქონიათ, მაგრამ ვაჭრები წინააღმდეგნი გამხდარან. მათს მათგანს წაუტყვევია კიდევ ორი ავაზაკი; მესამე ავაზაკს უსროლია თოფი ამ მხნე ვაჭრისათვის და წაუტყვევია. სხვა ავაზაკები გულზე მოსულან და ეს ახალ-გაზდა ვაჭარი ხმლებით დაღწეხიათ. ამხანაგები გაქცულან, მაგრამ ერთი მაინც არ გადარჩენილა ავაზაკების ტყეიას და ისიც დაჭრილი ძირს დაცემულა. არდნუჯის ნაწილის უფროსი მეტყობისათანავე ჯარებით და ხალხით დაედევნა ავაზაკებს, რომელნიც ნახეს ორს ვერსზედ იმ ადგილიდან, საცა კაცები დაეხოცათ, ბევრი ეძძოლეს, მაგრამ ასმა კაცმა სამ კაცს ვერა ავნარა. ღამის ბინდამც მოასწრო და ავაზაკები სადღაც მიიმალნენ. ამ ბარბაროსი ავაზაკების წყალობით სამი ოჯახი გაოხრდა, რადგან შემოხსენებული სამი ვაჭარი თითო თითო ოჯახის ბურჯი იყო. მათს იმათგანს, წერილშიელს გარდა, დარჩა ასათი წლის მოხუცი მამა ულუქმა-პუროდ».

«ძველს» აცნობებენ სიღნაღიდან, რომ ამას წინად ორჯერ მოხდა, რომ სიღნაღის ხაზინაში გზის ფურცლები (პოდოროქნები) აღარ იყო და მგზავრები იძულებულნი იყვნენ—რამდენსამე დღეს ეცადათ

და თავიანთ საქმეს მომცდარიყვნენ, ვიდრე ეს ფურცლები საიღამვე გაჩნდებოდნო.

იხვე გაზეთს აცნობებენ თელავიდან, რომ 15 ნოემბერს მოკლული უნახეთ მოხუცებული კ. მლისაბედ მახეხოვისა, რომელსაც კიევიში ორი ღრმა ჭრილობა ჰქონია ხანჯლისა. მკერი მოსამსახურე იმერულზე აუღიათ, რომელიც ამ საქმეს ვრაც თათარს აბრალებს. სანაღიდან სხვა-და-სხვა ავეჯი და ნივთები წაუღიათ. მამოხუცებული იყო ბებია იმ მახეხოვისა, რომლის საქმეს კოლის მოკლის თავიანთად ამას წინად გაარჩია ოლქის სასამართლოს განყოფილებამ თელავში.

ამ გვარზე შემადრწუნებელი ამბავი მომხდარა კ. შაზლიაში, როგორც ვაზ. «თერგსა» სწერენ. მათი ახალ-გაზდა ქართველი მშვენიერის სახისა, გვარად ძიქნაძე, აწყობილია ვიღაც ორს შარლატანს, დაუნებებია თავი თავის საქმეებისათვის და მიუყვია ხელი ლოტობისა და ყომარბაზობისათვის. მასუკან სადღაც გამქარა და ხუთი დღის უკან მკვდარი ერთს თხრილში უპოვნიათ. აღმოჩენილა, რომ იმის «ამხანაგებს» ჯერ შეურაცხება მიეყენებინათ და მერე თხრილში გადაეგდათ. ამ ამბავმა მთელი ქალაქი შეაძრწუნა, იწერებინა შიზლიარიდან.

ოსეთში ყოველს სოფელს, ყოველს გვარს ჰყავს თავისი პატრონი—ძუარი. ოსების ძუარები არიან აგრეთვე ბერძენების ნიშნები*) და რომაელების Lares. რომაელების მათიანე ამბობს, რომ ოსებს ძველთაგანვე ჰქონდათ ხოლმე ქუანდონი მი ხანჯალი, რომელსაც იგინი თაყვანსასცემდნო**). სტრაბონი ამბობს, რომ ძველ დროში ქუანდონებში ქალები იყენენ დეკანოზებადაო (Strabo, X, 532) ***).

ზოგს ქუანდონს ოსეთში ძველ დროს ისტორიული მნიშვნელობა ჰქონდა. მაგ. სოფ. მანალოგოს

*) ძუარებს ზოგნი მიწველებულების სულელებად სთვლიან (Терек. вѣд. 1864 г. № 11).
**) Ammian, Marcellin.
***) ეს ქალები მოგვგონებენ ძველ რომაელების ვესტალკებს. ჯტ.

ქუანდონს (ჰარნიჯი—ღუაგ) ისეთი მნიშვნელობა ჰქონდა, რომ კაცის მკვლელს შეეძლო დაესხნა თავი მოკლულის ნათესაებისაგან, თუ ამ ქუანდონში შეასწრებდა.

სწორედ ამისთანა მნიშვნელობა ჰქონდა ელესიას ძველს მლადში. მეორე ქუანდონში (ს. ძანში) ძველ დროს შეეკრიბებოდნენ ხოლმე ოსეთის წარმომადგენელნი და იქ საერთოდ ფიცს მისცემდნენ ხოლმე, რომ ერთმანეთს არ უღალატონ მტერზე გალაშკერის დროს.

ოსების ღმერთები არიან: ხკაუ (Zeve) მასჯირჯი (ბერძენის Hercules, ფინიკეველთ Melchert, მცირე-აზიელთ Sanolon); მამა, ანუ მათრამ (ეგვიპტელთ Maath, რომაელთა Latona, ანუ Diana, ბერძენის Artemis, არაბელთა Alilath, გალატეველთა Agolitis, ასირო-ბაბილონელთა Milytta), ვაჩილა (Azila, Avgila), დონბეტერ (Poseidon) იუ-

რუსეთი

რუსული გაზეთები მოგვითხრობენ მრავალი გაჭირვებით სავსე თავგადასავალს ერთის სწორედ შესანიშნავი რამეტი წლის უმწვიფლისას, რომელიც მამაცობით, მხნეობით და აჩრეულ საქმისადმი სიყვარულით სრულიად არ ჩამოუვარდება რუსული მეცნიერების და მწერლობის მამას—ლომონოსოვს; ეს უკანასკნელი, ღარიბი გლეხი-მეთევვეს შვილი, სწავლის სურვილით გატაცებული, ქვეითი წამოვიდა ქ. პრესბურგისკენ, ჩამოვიდა მოსკოვში და შევიდა სასწავლებელში; შემდეგ მრავალი გაჭირვებისა, უკიდურესი სიღარიბისა, ლომონოსოვი შეიქმნა გამოჩენილი მეცნიერი და მწერალი. ამ გვარი თავ-გამომეტყვის და მამაცობის მკაცრითი რუსეთში თუმცა ხშირად, მაგრამ უკვლავს მეცადინეობას უკვ დაგვირგვინდება, როგორც ლომონოსოვის დაგვირგვინა. უმეტესი ნაწილი სწავლა-მეცნიერების მეძებრებელი და მსურველი უდროოდ იღუპება და ამ ნაირად ქვეყნისათვის უნაყოფოდ განვლიან მრავალი პატრიოსანი და ნიჭიერი უმწვიფელი კაცები; ეს ისტორია მუდმივად ახალია და, აი, დღესაც ხელთა გაჭვე ერთი ფრთად შესანიშნავი ამბავი. რუსული გაზეთების სიტყვით, პეტრობურგში მისულა ცამეტი წლის უმწვიფელი, ვასილი სოლნიშინი; ეს უმწვიფელი წასულა კავკასიამდე ქვეითი და პეტრობურგამდე ორი ათასი ვერსტი გაუვლია; სოლნიშინი ვერ შეუძინებია ვერც რუსულს სუსხანს ზამთარს, ვერც უფულობას; მასთან ქვინა მხრად ერთი შაური. სოლნიშინი გაუტაცებია მუსიკის შესწავლის სურვილს და ამ ხელობაში განსაკრთაშებლად გაუბედია პეტრობურგში წასულა მალეულად და უკვლევი ხაშულების უჭრეკლად სოლნიშინი ღარიბი უზახის შვილია; მამა მისი მეძუზიკეა; თვითონ ვასილი სოლნიშინი კარგად უკრავს სკრიპკაზე და კავკასი კონცერტებში მონაწილეობს; იღუბდა, როცა კვების წლის იყო; პეტრობურგს წავიდა კონსერვატორიაში შესასვლელად; ორი

ათასი ვერსტი სოლნიშინმა გაიარა რც-და-შვიდს დღეში. ქვეითი მოკვარობის დროს უპატრონო ბავშვი მოწყალეობით სცნოვროდა, ღამეს ათევდა. საცა მოხვდებოდა, და ხან-ღის-ხან, ისიც იშვიოთად, სტორიუების ქახებში. პეტრობურგში სოლნიშინს შეხვდა ერთი ვინმე, რომელიც შეივრდა საცოდავი ბავშვი და წარუდგინა იგი უფუძინდესი სინოდის ობერ-პროკურორის პობედონოსცევს; პობედონოსცევმა მიიღო სოლნიშინი თავის მფარველობის ქვეშე. აუარული გაჭირვებისა, შიმშილისა და რუსული სიცივეებისა გამო, მამაცი ბავშვი მიიმედ ავად გახდა საოფლით. საცოდავი სოლნიშინი საკადმოფოფოში გაუტახუნათ და მისი მორჩენა ერთობ საჭკვაა, — შეიძლება სოლნიშინს თავისი საქებური გამბედაობა და მუსიკისადმი სიყვარული სიცოცხლის ფასად დაუჭდას.

«Русский Курьер»-ი გატყობინებს შემდეგს: იმ გამოსას, რომელსაც მინდობილი ქვინდა შემუშავება იმ სახნისა—თუ რა საშუალება უნდა იმარებოდეს საკრედიტო დაწესებულებათა დანების ასაცილებლად, დაუბოლოვება საქმე და საუკეთესოდ უცნობა საკრედიტო დაწესებულებათა ოპერაციების შეჩერება და ანგარიშების გაწმენდა იმ შემთხვევაში, თუ ხსენებულ დაწესებულებათა ზარალი მიადწევს გამოსასიდან აღნიშნულს წერტილამდე.

გაზეთები გატყობინებენ, რომ გრაფი დ. ა. მილიუტინი, სამხედრო მინისტრად ნამუფთა, განსვენებული ხელმწიფე იმპერატორის ცსკრების გრცელს აღწერას შედგენას შესდგომია.

რუსეთში თითქმის ყოველს დიდ მნიშვნელობის საქმეს გარდასცემენ განსახილველად და შესამუშავებლად აჩრეულს გამოსასს; ამ ზომას ხმარობენ საქმის რიგანად შემუშავებისა და შედგებისამებრ სანქარად დაბოლოებისათვის; მაგრამ, სამწუხაროდ, გამოსაები ხშირად ვერ ასრულებენ თავიანთ მოვალეობას;

უმეტესს ნაწილად მინდობილს საქმეს კრუსებოვით ასხადან, მაგრამ ვერაფერს ვერ გამოჩვენებენ სოლნიშინს; თითქმის ყოველი საქმე, რომელიც გამოსასის ხელში ჩავარდება, დამარხულად ითვლება, და საზოგადოება ჰგარგავს იმედს რომელიმე საქმის შესახებ, თუ რომ ამ უკანასკნელის შემუშავება რომელსამე გამოსასს მიენდო.

ყოველივე ამისა გარდა დიდი ხანია რაც მწერლობაში ჩვიან გამოსაების უნაყოფობას; იმავე გარემოების გამო, ერთს წარჩინებულს პირს განუძრავს გამოსაებისათვის საჭირო წესების შედგენა; ამ პირის აზრით, გამოსაები უნდა იყუნენ დამოკიდებულნი სენატთან და არა სამინისტროებთან, რათა მათ ასცილდეს სხვა-და-სხვა პირთა ზედ-გავლენა; გარდა ამისა, სენატმა ვალდებულება უნდა დასდოს გამოსაების შედგენა თვიური, ოთხ თვიური და წლიური ანგარიშისა და მოხსენების შესახებ მათის მოვალეობისა და მათთვის საჭირო ხარჯებისა.

იმავე გაზეთში მოყვანილია რადიციური ცნობა შესახებ ქალების უმაღლესი გურებისა; ეს გურები მოკლებულნი არიან საკუთარს სახლს და იმითმარც დღემდის ისეთს სადგომში იმყოფებიან, რომელიც ვერ აკმაყოფილებს სასწავლო დაწესებულების მოთხოვნილებათს. ამ უმად საზოგადოებასა, რომლის დანიშნულებაც არის შემუშავება აღმოჩინოს გურებს, განზრახვა აქვს გურებისათვის საკუთარი სახლი შეიძინოს; საზოგადოებისა კომიტეტის ანგარიშით, სახლი მიწითურთ ეღირება 150,000 მან., საზოგადოებას ვა სახლის ასაშენებლად ამ თავითვე შემუშავების დახარჯვას მხრად 45,000; დანარჩენი ფულის მოპოებისათვის ვა საჭირო იქმნება სახლის დაგვირგვინება. საზოგადოებისა შემოსავალი უკანასკნელი აკადემიური წლის განმავლობაში აღირიცხებოდა 102,285 მანეთამდე; ამ ჯამს შეადგენენ სახლსა განათლების სამინისტროს მიერ შეწირული 3000 მან., და, სხვათა შორის, სხვა-და-სხვა პირთა და დაწესებულებათა შეწირულებანი არის, რომ ბზე დაუყაროს, წყალი დააღვიწოს, აღარა ჰყავთ პატრონი, იგი მოტაცებულ იქმნა აზრაილისაგან... ყუღანა: ვეუ! ვეუ! მა ბონ!..**) მთელ ღამეს ქალები ტირილში ატარებენ. მესამე დღეს დანიშნულია დოლი, (რომელიც საჭიროა მიცვალებულის სულის საცხონებლად); ვინც გაასწრობს, მიიღებს მიცვალებულის ცხენს, ტანი-სამოსს და სხვ.

ნი. ხარჯი საზოგადოებისა აღირიცხება 56,475 მანეთამდე; მისი განკარგულებაში რჩება მხრად 45,475 მან.,

როგორც იწერებან მომავალს საფრულს პეტრობურგს ჩამოკლებს ზოგერთა ბუხარელები თავიანთი საცემლად უორანისა, რომელიც შენახულია საიმპერატორო საზოგადო ბიბლიოთეკაში; ეს უორანი, რომელიც რუსებს სამარკანდილგან გადუტანათ, შეადგენს ბუხარელ მანქანათათვის «წმიდათა-წმიდას», რადგანაც, როგორც ისტორიული გარემოცმა მოგვითხრობს, იგი მორწუფისა მანქანათა წინასწარმეტყველის, მანქანის სიმის, აღის შეიღების სახსლით.

ქ. რიგში მომხდარა საშინელი უბედურება; იქ უბოვით გიმნაზიის ორი შევირდა, მიიმედ დაჭრილნი; მათთან უნახვით ერთი რეკლავი. გაზეთი «Новое Время» გატყობინებს ამ შემთხვევის შესახებ შემდეგს «12-ს ნოემბერს გარდაცვლილია ერთი დაჭრილთაგანი, დედ-მამის ერთად ერთი შვილი, ლესნიკოვი, რომლის ტინში იბოკეს ორი ტყუას; 3-ს დეკემბერს გარდაიცვალა ბარონი კორნისკი, მამა მუორე დაჭრილი შევირდისა. ცხრა შვილის პატრონი კაცი, ერთადერთი იმედი თავისი დიდი ოჯახისა. კორნისკის სიცოცხლე, როგორც საფიქრებელია, შეამოკლა იმ შთაბუკდილებამ, რომელიც მასზე მოახდინა ხსენებული საქმის გამომძებნამ, თუმცა საქმის გამომძებნა ვერ გადევ სწამოებს. უბედურების მიზეზები და ბრალდებულნი ვერ ვერ აღმოჩენიან და ნამდვილი ვერა გაუგიათ რა, საქმე ვი დიდი შემდგარა, და იმ ქალაქში ბევრს დაპარავობენ შესახებ ამ უბედურებისა, რომელმაც რამდენსამე კაცს ბოლო მოუღო.

«Русский Курьер»-ი გატყობინებს შემდეგს: საზოგადოების საკუბრონო ერობის კრების ჩვეულებრივს სხდომებზე განისილავენ საქმეს შესახებ დამოუკიდებელი მონაწილეობის მიღების უფლების მინიჭებისა საკრო აჩრეუბში

ბეტტერ (iupiter) და სხვ. ნიშნები: ალარდი, ლუგ და სხვ. ახლა მოვიხსენიოთ ოსების ზოგიერთი დღესასწაულები. ახალ-წლისთვის ყველა ოსს მამზადებული უნდა ჰყვანდეს ლორი, ლედა-კაცები შეუღლებიან ხოლომე არაყის გამოხდას და ლუდის მომზადებას; ამასთანავე ისინი აცხობენ ხაბიზინებს (ხაჭა-პურებს). ძაცებმა უნდა ახალ-წლის წინადვე გასწმინდონ თავიანთი იარაღი, თორემ თუ მაშინ არ გასწმინდეს, იმ იარაღით სანადიროდ ვეღარ გამოვლენ. როდესაც დაღამდება ახალ-წლის წინა დღეს, ოსების სოფლებში შეიქმნება ხოლომე ერთი წივილ-კივილი; პატარა ბიჭები აჩენენ ცეცხლს და დილაღის უნთიანთ. ქველა ოსმა ახალ-წლის დამეს უნდა გაისროლოს თოფი და ამასთანავე მთარეს უნდა დაუმიზნოს. ოსები ჰუიქობენ, რომ წელიწადში ერთხელ, ახალ-წლის დამეს

ვეშაბი (არგი-ქალმ) ეცდება ხოლომე, რომ მთვარე ჩაყლაპოს. ახალ-წელს ოსები აკითხვიან ხოლომე მკითხავს ახალს წელზე, მომავალზე და სხვ. 7 იანვარს ოსები დღესასწაულობენ მკვდრების ღზინის დღეს. ამ დღეს დედა-კაცები გამოაცხობენ დიდ პურებს, მოამზადებენ ლუდს და მოიპატივებენ ქალებს (კაცები ამ დღესასწაულში მონაწილეობას არ იღებენ). სახლის ერთ კუთხეში ზის ბებერი დედა-კაცი, რომელიც ქალების შეგროვების შემდგომ დაიწყობს: გეშინ, ქალებო, გეწყურია, ტანი-სამოსი მოგვაკლდა, იმითომ, რომ ჩვენს მზე ჩაუღია!.. ყუღანა: ოლო-ლოლო! ვეუ! ვეუ!.. არც თქვენ დაგიღვათ კარგი დრო, ეუბნება დედა-კაცი მიცვალებულის იარაღს, ყანგი მოგვიკლათ, მაგრამ ვინღა არის პატრონი, ვინღა მოიხმარებს სანადიროდ, გალაშქერის დროს... ჩვენმა საქონელმა ბლაყილი დაიწყო, აღარ

რავინ არის, რომ ბზე დაუყაროს, წყალი დააღვიწოს, აღარა ჰყავთ პატრონი, იგი მოტაცებულ იქმნა აზრაილისაგან... ყუღანა: ვეუ! ვეუ! მა ბონ!..**) მთელ ღამეს ქალები ტირილში ატარებენ. მესამე დღეს დანიშნულია დოლი, (რომელიც საჭიროა მიცვალებულის სულის საცხონებლად); ვინც გაასწრობს, მიიღებს მიცვალებულის ცხენს, ტანი-სამოსს და სხვ.

დღე-მარხვის პირველ კვირის პარასკევს ოსები დღესასწაულობენ თეთრის (წმ. თევდორე). ღალა აღრია

*) აზრიალ—სიკვდილის ანგელაში, სულთა-მსუთავი. **) ამისთანა მოთქმეს გლეგის დროს დიდი მნიშვნელობა აქვს, რადგანაც იგიინი გამოსატყვენ ხალხის რწმუნებას, გრძნობას და სხვ. ესე იცინ ოსებმა, თუშებმა და სხვ.

ნალ მძახლები დადიან სოფელში და სთხოვენ ხალხს მოგროვდეს ნიხასზე (ლაპარაკი, კრება). მაშინათვე ყველა ოსი აიღებს ხაჭა-პურებს, ლუდს, თევზს და მიდის დანიშნულ ალაგზე. აქ ოსები მოილაპარაკებენ ხოლომე თავის საჭიროებაზე...

დღე-მარხვის მეორე კვირის ორშაბათს, ოსები დღესასწაულობენ ხორ-ხორს. ამ დღეს, თუმცა დიდი მარხვია,—ოსები ხსნილად სთვლიან.

მთადგილას მოგროვდებიან ხოლომე სოფლები და გაშლიან სუფრას; სადილის წინ ერთი მოხუცებული ოსი წამოდგება, ცალ-ხელში უჭირავს ლუდი, ცალ-ხელში ხაბიზინი და დაიწყებს: «ყური მიგდეთ, შეყენეთ, ძაღლებო, თქვენი ყეფა და ისმინეთ ლოცვა! ღმერთო ღმერთო, მალალო ხცაუ! ბაქებო და გადიდებთ შენ! მასჯირჯო, მუთირო და მახილოა, თქვენის იმედით ვსულდგმულობთ! ი. ლბუზო, და სხვა მალალო

ქალბისათვის, რომელთაც ქონებრივი ტენზია აქვთ.

უცხოეთი

სამხედრო გარეთელ გაზეთებში იწერებინან, რომ ინგლისი წაე-სარჩლა მრზერუმის სამხებს, რომელნიც მსმალეთის მთაურობამ და-ატუსალა, როგორც პოლიტიკური დამნაშავენი. ამ უკანასკნელთა სა-სარგებლოთ ინგლისის საელოოს პორტსათვის უკვე ნოტა წარუდგე-ნიან. აღნიშნული სამხები დაუტუსა-ლებიათ იმისა გამო, რომ ოსმალებს აუღიათ მათხედ ექვი, ვითომც იგინი ამზადებენ სამხეთის რევოლიუციას. დამნაშავეთ გადუწყვიტეს ზოგს კა-ტარგა და ზოგს კადე აზიურ ცი-ხეებში ჯდომა. ინგლისის ამ გვარი წასარჩლების გამო, ესლა თურმე მსმალეთის ყურნალ-გაზეთები ძა-ლიან გაცხარებულან. მათ შეეხება ინგლისის საელოოს, იგი თხოულობს ხსენებული ტუსალების განთავისუფ-ლებას, რადგან იმათი «დამნაშაული» მდგომარეობს მხოლოდ სიმართლის ძიებაში, ე. ი. იგინი თხოულობდენ, რომ პორტამ შეასრულოს ის რე-ფორმები, რომელნიც ბერლინის ტრაქტატში ჩაწერილი.

ამავე დროს, პორტა თვით ძანს-ტანტინებოლში სომხის რევოლიუ-ციონერებს დაეძებს გამწარებული. მსმალეთის კონსულს გაუზავნია ოპილისიდან გარეშე-საქმეთა მინის-ტრისათვის ვრცელი მოხსენება, სა-დაც ლაპარაკობს, ვითომც არსებობ-დეს კავშირი კონსტანტინებოლის სამხების რევოლიუციონერებსა და რუსეთის სამხებს შორის. მაზეთების სიტყვით, ხსენებული კონსულისგან მიწერილი ცნობები თუმცა გამოგო-ნილიანო, მაგრამ ვაი ძანსტანტინე-პოლის სამხებსა, შეტადრე იმათ, ვინც იქადაგან კორესპონდენციებსა

მთანო. ირონისტანისა (მსეთისა), მალლიდამ გვიყურეთ, შეამჩნიეთ ხოლ-მე, რომელია ჩვენში დამნაშავე და სამართლისამებრ თქვენისა სასტიკად დასაჯეთ იგი მთის ძუარებო, გვიშ-ველეთ ჩვენ! მიქელ-მაბრიელ, ან გე-ლოზებო, და დუაგებო, ჩვენი მფარ-ველნი იყავით! მურჯისტანის (საქარ-თველოს) ბრწყინვალე ეკლესიებო, კარგი თვალთ გადმოგხედეთ!!!...*) ამ ლოცვის შემდეგ «დეკანოზი» ყვი-რის: «რა გინდათ სამერმისოღ?!» — ხორ! ხორ! (პური), — უპასუხებს ხა-ლი... დიდ-მარხვის მეოთხე კვირის შაბათს ოსები დღესასწაულობენ ლა-უს-განანს (მკედრების მოხსენებას). დღესასწაულის წინა დღეს ოსები ხარ-შავენ ხორცს, აცხობენ პურებს და

*) ამისთანავე ლოცვა სცოდნიათ სამ-ხრეთ გერმანიელებსაც. Путешествие по южной России Кооля. Ч. I, стр. 292.

ჰგზავნიან ოპილისის სამხურ გაზე-თებშიო.

— ზოგიერთა ავსტრიელი გაზე-თები იწერებინან, ვითომც სერბიაში რუსეთის წარმომადგენელი პერსიანი გაეჩხრიკათ და ვითომც იმისთვის საექვო რაღაცები ეპოვნოთ. მოლფის სააგენტოს ბელგრადიდან მოსვლა ტელეგრაფა, რომელიც აცხადებს, რომ ეს ცნობა სრულიად უსაფუძ-ველოაო.

— ბერმანიელს გაზეთს «ქელნიშე ცეიტუნგს» პეტერბურგიდან მისვლია ამბავი, ვითომც ბულგარიის სამხედ-რო მინისტრად ამორჩეული, გენე-რალ-მაიორი ჭრეზე, უცმაყოფილოდ მიდიოდეს ბულგარიაში თავის ახალ თანამდებობაზე. «ქელნიშე ცეიტუნ-გის» კორესპონდენტი ამასთანავე იწერება, ვითომც გენერალური შტა-ბის უფროსს, გენერალს მბრუჩევის, რომელიც პასნლაგაზმის მომხრეთ ითვლება, ცუდი შთაბეჭდილება მოეხ-დინოს ჭრეზეზე თავის ლაპარაკითა, ე. ი. ვითომც იმას ეთქვას ამ უკა-ნასკნელისთვის, რომ ბულგარიის სამხედრო მინისტრი ბულგარიას რუ-სეთის პაროინციად უნდა სთელიდესო, რომლის გუბერნატორათაც ის — ჭრე-ზე—ინიშნება, და ბულგარიის ჯარს რუსეთის ჯარის ნაწილათაო.

— ხარვატის მცხოვრებლები შემ-დეგ ახლა ბანის დანიშნისა და სე-იმის განხსნისა ცოტა არ არის და-ცხრომილან იმ მღელვარებისაგან, რომელშიც აქამდინ იმყოფებოდა თითქ-მის მთელი ხორვატია. მაგრამ პატრო-ტულმა მოძრაობამ მანც უმნიშენ-ლოდ არ ჩაიარა. ხარვატელებმა უფრო გაბედვით იწყეს მოქმედება და მათი პოლიტიკური პროგრამა უფრო სრუ-ლი და ფართო შეიქმნა. მაზეთმა «პაზორ» ამ დღებში გამოსცა ზო-მიერი დასის პროგრამა, რომლის უმთავრესნი მუხლნი სრულიად ეთან-ხმებიან პეტრიის სხვა მაზრების პროგრამას, განსაკუთრებით ჩეხისას,

ყველა ამით გააფხვინებენ ხოლმე დიდ გოდრებს, რომელთაც ჩამოჰკიდებენ გარეთ, მკედრები მოვლენო და წაი-ლებენო! დროით, რასაკვირველია, გოდრები საესე დახედებათ და ამი-ტომ ჰკონიათ, — მკედრები არაფერსა საჭიროებენო და მათ მაგიერათ თი-თონ შეექცივიან ხოლმე...

20 ივლისს ოსები დღესასწაულო-ბენ კაზილდის დღეობას. დღეობა არის ხოლმე მუხის ქვეშ. მაჩილლას ყოველთვის დაუკლავენ ხოლმე თხას*) რომლის ტყავსაც იქვე ხეზე ჩამოჰკიდებენ და თაყვანსა სცემენ. მაჩილლის საზოგადო სალოცავი იმ-

*) ოსები ძალიან ჰატავს-სცემენ ოთხს წმინდანს: ილას (კაზილდას), თუდარე თირულს (ქაღვარას), ნაუა-ლოზს (თუთირ) და გიორგის (კას-ჯიორჯის). კაზილდას დაუკლავენ თხას, თუთირს — ხარს, ქაღვარას — ღორს და კასჯიორჯისს — ცხვარს.

და საზოგადოდ ისეთი მოთხოვნები მო-ბია პროგრამაში მოყვანილი, რომ სრული ავტონომიის მოთხოვნას ბე-რი აღარა უკლიარა.

— ბაკსა-ფაშის ექსპედიციადამართს გადარჩენილს ხორთუმელს მეომარს უამანია შემდეგი საინტერესო ამბავი ხსენებული ფაშის დამარცხების შე-სახებ; ის ამტკიცებს თურმე, კაშლა-თის ბრძოლაში მცვე ვერიყო და ზურგ-ში შუბითა ვარ დაჭრილიო. იმის სიტყვით, ბძოლა კლდიანს ადგილზე მომხდარა და ამის გამო სწორე ომი შეუძლებელი იყოო. ექსპედიციის სალდათები ცალ-ცალკე ჯგუფებად იყენენ დაყოფილნი და ისე იბრძო-დენო. მკითონ ბიპსა-ფაშა ისე ომობ-და, როგორც ლომიო. სამჯერ გა-მოცალა რევოლვერის ღულეობიო და როდესაც ტყეია-წამალი შემოელოა, ხმალ-და-ხმალ დაერია მტერსაო. იმ ოჭირების ჯგუფში, რომელშიაც ის იდგა, ყველაზე ბოლოს ის მოკ-ლეს. როდესაც ბძოლა გათავდა, მთელი ექსპედიციადამ 150 კაცი გა-დარჩენილიყო. მანეი მტერმა ტყვედ დაიჭირა და მახდომ უბძანა თავის მე-ომრებს, რომ ისინი არ დაეხოცათ. შტაბის დანოცილს ოჭირებს თვე-ბი მოჰკეთეს; ტყვეებს აჩვენეს, შემ-დეგ მარგილზე ჩამოაციეს და ციხის კარებთან დაუტყვესო. არაბები ბაკ-სა-ფაშის საფლავზე მკელის გაკეთებას აპირებენ, იმის ეაქცაობის პატივ-საცემლადაო.

— ბერმანიის მეკედრე პრიცის ჭრიდრის-მილქელმის მიერ პაპა ლეე XIII-ის ნახვამ ძალიან ალაპარაკე მკროპიელი ყურნალ-გაზეთები, რომელნიც, ვინც იცის, რა პოლ-ტკურს მნიშენვლობა; არ აწერენ ამ შემ-თხვევას. ზოგი მათგანი ამტკიცებს, რომ პრინცი და პაპა სრულიად არ შეხებებიან თავიანთ საუარის დროს პოლიტიკურს საქმეებსაო. პაპა ძა-ლიან გაკვირვებულია თურმე, რომ პრინცს კრინტიც არ დაუძრავს შე-სახებ საეკლესიო და პოლიტიკური

ყოფება ჩრდილოეთ მსეთში, სოფ-ტაკადურში.

ამ სოფლის ახლო არის ერთი გა-მოქვაბული ალაგი. მღვიმეში სდგას ტრაპეზი, რომელზედაც თხის თავი სძეს. დღესასწაულის წინ ოსები ამორჩევენ ხოლმე «დეკანოზს». ს.მი დლის განმავლობაში დეკანოზი უნ-და გაიწიხნოს, ე. ი. დამ-ღამით იბა-ნოს ტანი რძით, იმარხულოს და სხე-მესამე დღეს დეკანოზმა უნდა ჩაიცვას თეთრი ტანისამოსი და ლუ-ლით უნდა გაემგზავროს გამოქვაბულ ალაგში; მას უკან მიჰყვება ხალხი, მ.გრამ მღვიმესთან რომ მიახლოვდე-ბიან, ხალხი დადგება და აქედამ «დეკანოზი» მარტოკა შიშით შედის წმიდა-წმიდათა-ში, სადაც ლუდი უნდა დასდგას ტრაპეზზე და თითონ იმ ღამეს იქ უნდა იწვეს. ხალხი მე-ორე დღემდის მშიერი რჩება და ელის დეკანოზს. დილას, როდესაც ადგება დეკანოზი, ლუდი გადაღრი-

საქმეებისა და, როდესაც მკურნა წა-მოსასვლელად გემრტობს, მსმალნი თურმე ჰკითხა პაპამ — პოლიტიკური მონდობილობა ხომ არაფერი გაქვსთო? ამაზე ჭრიდრის-მილქელმა უპასუხა, რომ იმპერატორი მილქელმის და თა-ვადი ბისმარკის სურვილია, რომ ისევე მმეიდობიანობა ჩამოეარდეს პა-პისა და მათ შორის, რამდენათაც კი შესაძლებელია ეს პრუსიის კანონების მხრივო. მა არც კი საკვირველია, რომ ბერმანიის მომავალმა მეფემ არ ჩამოავდო პაპასთან ლაპარაკი საეკ-ლესიო საქმეებზედ — ამისთვის დიპ-ლომატებმა უნდა იხეთქონ თავი. მს-კია, რომ რადგან არაფითარი ცნობე-ბი არ გამდვიდა იმათ შორის საუ-ბარზედ, მეტი აღარა გაგვეწყობარა, უნდა ყური უგდოთ, თუ რა კილო-ზედ ლაპარაკობენ სხვა-და-სხვა ოფი-ციალური გაზეთები. ლიბერალური ყურნალ-გაზეთები, ბერმანიისშიცა და ინტალიაშიც, ამტკიცებენ, რომ პრინ-ცის მისვლას პაპასთან არა აქვს არა-ფითარი პოლიტიკური და გადაწყვე-ტელი მნიშენვლობაო; ხოლო ორი-ვე სახელმწიფოს კლერიკალების ფიქ-რით, ამ მისვლამ გამრჯება მინი-ჭა კატალიკე ეკლესიასიო. მან-ხოთ, რა იქნება.

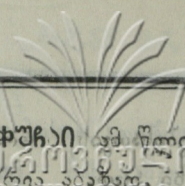
— შემდეგ იმისა, რაც ქალების საქმიო კურსებს უმტყუნათ ბედმა, და სწავლის მოსურნე ქალებს დაეხ-შოთ კარი საქმიო განათლებისა, — რუსეთის ახლგაზდა მოსწავლე ქა-ლებმა ახსენეს ლმერთი, გაბედეს სამ-შობლოს დატოვება რამდენიმე წლით და მიაწყდენ სხვა და-სხვა უცხოეთის ქალაქებს, რომლებშიაც კი იმყოფა-ბიან უნივერსიტეტები. მა მოგზა-რობა მათთვის შეერთებულია, ბევრ სხვა გაკარებასთან, იმ უსიამოვნება-თანაც, რომ, მართალია, მკროპის ხალხი დაწინაურებულია სლაიონებ-ზედ, მაგრამ ქალის მდგომარეობა რუსეთში უფრო უკეთესია, ვიდრე სამხედრო გარეთ. მოსწავლე ქალი არამცთუ არ იმყოფება პარივი ცემა-

ლი დახედება; თუ ოსეთისკენ დაი-ღვარა ლუდი, მომავალს წელში მსეთში კარგი მოსავალი იქნება. დეკანოზი გამოდის და ეუბნება ხალხს, რომ მომავალს წელს კარგი მოსავალი იქნებაო. ხალხი აჯილდო-ვებს მას — ზოგიერთი ყანწი არაყით და ზოგი ხაბიზჯინით...

28 დეკემბრისათვის ყველა ოსს მომზადებული ჰყავს თხა. მა დღე შაბათისა (ეშმაკის) დღესასწაულია. როგორც თხას, ისე ყველა სასმელს და საჭმელს მარტო სახლობა შეექ-ცივა. ამ ღამეს ქალებს გარეთ არ გამოესვლებათ, — უეჭველად შაითანი მოიტაცებს...

ჩვენ შემდეგში უფრო ვრცლად მოვლავარაკებთ ოსების დღესასწაუ-ლებზე.

გიორგი ჩოჩიშვილი.

ში, თითქმის ტიფლისად, ჰყავთ, გან-
დაქცეული მოსწავლე ვაყვას. ამის-
თანა ხეობული შეხედულება მეტად-
რე მესამხნევეთა საფრანგეთში, სადაც
სტუდენტები ვერა პედაგოგი ხოლომე
აუღიჯობაში მესწავლა, მანამ არა
მოვა პროფესორი, მათი მფარველი,
და არ დაიკვირეს მათ გარყვნილი გვი-
რები-სტუდენტების კონსოლიდაცია
და მათი უმეგრის დაბარაკისაგან.
სოციალურად როგორად გვიდებინ
ქალს სტუდენტები შევიცარიის ტინ-
ერსიტეტში. მაგრამ აქაც, ბოლოს
ღრმად, გაძლიერდა ქალებისადმი მიქ-
ცეული გავლენა, თითქმის აღი-
დაპირი მტრობა. მაშინ რუსეთი, სუ-
რიერის კოორესპონდენტი მურთი-
დამ რწმუნებულს უკანასკნელ დროს
მოძრაობაზე სტუდენტების წინა
ნააღმდეგ მოსწავლე ქალებისადმი გინ-
აცხადებენ თავიანთი უმეცურეობისა
შევეცარიის მთავრობისადმი, რომ
ამან მის ცხადი შეხედულება უცხოელებს
შევიცარიის უნივერსიტეტში სასწავ-
ლებლად, აქ იგულისხმებიან მეტად-
რე რუსეთის ქალები, რომელნიც
შეადგენენ თითქმის მეთოდ წაწილს
მოსწავლე ქალებისადმი. ძირითადენ-
ტის სიტყვით, უცხოეთის სტუდენ-
ტობა არ არის ისეთი იდეალური და
გატაცებული პატიოსნის წადილე-
ბით, როგორცა ვხედავთ რუსეთის
სტუდენტობასა. მარდა იმისა, რომ
შევიცარიის სტუდენტებს უნდათ ნა-
ხონ ქალი მარტო ცოლად, დე-
დად და მზარეულად, და არა მე-
ცნიერად ან სამოქალაქო მოქმე-
დად, — გარდა ასეთი ვიწრო შე-
ხედულობისა, იგინი ექიმებისა ქა-
ლებს, ემინიანთ, რომ უკანასკნე-
ლებმა არ წაართვან მათ ადგილ სა-
მოქმედო ასარეზზედა. რასაკვირ-
ვლია, ორივე შემთხვევაში, ვაი, საწ-
ყალი ქალის ბრალი მდაბალ-გულო-
ვანების ხელში!

სტუდენტობა
(ქრდილოეთის საავსტრიაში.)

19 დეკემბერს
პეტროპოლისი. გუმინ ნიკოლო-
ზის კავალერიის სასწავლებელში
გაიხსნა ლერმენტოვის მუზეი.
სუდევიანის საქმეს იძიებს გან-
საკუთრებით მესამხნევეთა საქმეთა
გამომძიებელი აშანიანი პეტერბურ-
გის სამოსამართლო პალატის
და ოლქის სამსჯავროს პროკუ-
რორების და სხვათა ზედამხედვე-
ლობით.
ბულგარიის ოქციონებმა, რომ-
მელთაც არტილოერიის აკადე-
მიის გუბნი გაათავეს და ისევ პე-
ტერბურგში დაჩნენ ერთის
წლით საქმის პრაქტიკულად მეს-
წავლისათვის, ბძანება მიიღეს თა-
ვის მმართველობისაგან ახალი-
წლისთვის უთუოდ მივიდნ ბულ-
გარიამი.
ათინა. ტრიკუპისმა გამოაცხა-

და პალატაში — მართალია ის ამ-
ბავიო, რომ მოსთელიო პატრიარ-
ქმა აინდა პატრიარქის წოდებო-
ბმასთანავე სთქვა, რომ გიდე-
ბარის იმედი, რომ პატრიარქი მოუ-
რიგდეს პორტსახო; საბერძნეთის
დიპლომატიური ჩარევა საქმეს
უფრო ავნებსო.

ბარლონი. რუსეთის ელჩი წინა-
მე საფრანგეთის რესპუბლიკისა,
თავადი ორლოვი, რომელიც პა-
რიჟიდაშე პეტერბურგში მიდის,
მიღებულ-იქმნა დღეს სასახლეში
იმპერატორისა, იმპერატრიცისა
და მემკვიდრე პრინციის მიერ.

გალბადი. მინისტრების რჩე-
ვამ გადსწყვიტა ეხლანდელი
სკუპრინა დანიონოვს და თებერ-
ვალში ახალს მოუწოდოს.

კაპიტანოვი. დღეს გამოასვენეს
გვამი მოკლულის კანდარბის პოდ-
პოლკოვნიკის სუდევიანის მარი-
ნის ლაზარეთიდაშე ნიკოლაევის
რგინის გზის სტანციაზედ. გუბო-
პოლიციის აფიცრებს მიჰქონდათ.
ცხედრის გამოსვენებაზედ დავსწ-
რნენ ოლდენბერგის პრინცი,
მინაურ საქმეთა მინისტრი თავის
ორი თანამემწითურთ.

სარატოვი. გუბერნიის საერო
კრებამ დანიშნა 200,000 მანათი
პსინიურ ავად მყოფობისათვის კო-
ლონიის და სამკურნალოს გასა-
მართავად.

მატარინოვი. მადნეულობათა
პატრონთა კრებამ გადსწყვიტა
იშუამდგომლოს, რომ როდესაც
ჭაბრიკის მუშებს შეემთხვევათ რაი-
მე უბედურება შემაობის დროს,
გამომძიებელი ვალდებულნი იყ-
ვნენ მიიწვიონ ექსპერტები, ხო-
ლო ფულით დაზღვევა უბედურ
შემთხვევისა უნდა ჭაბრიკის პატ-
რონებს დაედოს ვალად.

სტოპოლი. გარდაიცვალა რე-
სეთის ელჩი შვეიცარიის კარის წი-
ნაშე ოკუნივი.

მანა, გუმინ ერთს სამრევლო
ეკლესიაში მქადაგებელის ჰამერ-
ლეს წინააღმდეგ არეულობა მოხ-
და, ხალხმა შეტევა და ხმაურობა
გამართა და გათვალისწინებებს
ისროდა. ტყუილი ხმებიცა დაჰყა-
რეს, ვითომ ციციხლი გარდაო-
ხალნი მიაწვა კარებს და შვიდი
კაცი დაზინდა. დაატყსადეს ოთ-
ხი მუშა, რომელიც ქვეს ისრო-
დენ. ამ ამბის მიუხეზი ის არისო,
რომ ჰამერლე თავის უწინდელ
ქადაგებაში აუვადრიდა მუშებს მა-
თი ნამუშევარის ტრანტარებში
გაფლანგვას.

განსხვავება

არწრენის თეატრი.
სამაგბას, 27 დეკემბერს.

ბენეფისი
კ. მ. მატინიში

ქართული დრამატიული დასის ამხანა-
გობისაგან წარმოდგენილი იქნება

სპეციალს

ტრაგედია 5 მოქმედებ. და 8 სუ-
რათად. თხზულება პ. შუტცელადის.
დასაწყისი 8 საათზედ. (3—1)

სარდაში კახური ლეონოვისა

ალაფანი

სოლოლაკის ქუჩა, სახლი № 12,
საადგილ-მამულო ბანკის პირ-და-პირ.
დღესასწაულებსათვის მიღებულია დიდ-
ძალი კახური ლეონოვი საუკეთესო
ლირსებისა (20 ვაჟ.—1 მან. ბოთლი
უქურტლოდ).
თავადი ანდრონიკაშვილი.
(3—1)

საგლობუსო

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთოა ქაღალდი. ერთადერთი
საავსტრია-ინგლისის მალაზია. იქვე აუარებული სხვა-და-სხვა გარის გაღებუა,
უოკლას, ხელისათვის — 25% იაფად, ვინმე სხვაგან. იქვე: მელანი, ქაღალდი,
კანკურტები, რეკულები, ლაქი, კარანდაში, მენაღი, გაღებუი, ბუმიანობები, პარტ-
სიგარები, ალბომები, რამკები, მაკრატლები, სამართებლები, სახთული, საფესა,
ცარკები ჭურჭლებსა და მუქად (ბრანკსი), თუთრულისათვის, პატარა ხაღუი,
იტაკისათვის კლიონკები, ტასტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბუნძე-
ნი, ზარები, ბინოკლები რეკუტები, გატრანსპარენსი, შის-სათუბი, გამაშასები,
ტრემპეტები, მეწკები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოკა, პომონი, ქამრები,
სარტულები. საყუდურა, პრობკები, სპრობკები, კრანხები, ჭიჭტრები, შოტტე-
თავის. ტანისამოსის, ცხენის და პატენტისა მავინტრები, კრანკები, საქიმო-
ქაღალდი გატრ-გალაშეტისათვის და სხვ. და სხვ.
პატარაში—20 პ.
(100—8)

გაზანდა

ხორავისა, რომელიც იყიდება თბი-
ლისის ბაზრებში, ლუქნებში და ხელ-
და-ხელ 15 დეკემბრიდან 1 იანვრამ-
დე 1884 წ.

გამომცხვარი შური რუ-	
სთის ფქვილისა	— 1 გირ. 5 გ.
აჭურის ფქვილისა: შირ-	
კელის სარისხისა	— 1 გ. 2 1/2
მუარისა	— 1 გ. 2 გ.
იმავე ფქვილ. თორნუში გამომცხვარი:	
შირკელის სარისხისა	— 1 გ. 5 გ.
მუარისა	— 1 გ. 3 გ.
მესამისა	— 1 გ. 2 1/2
კვარის-მამის შური:	
შირკელის სარის. ლავაში	1 გ. 5 გ.
მუარის სარის. ლავაში	1 გ. 3 1/2
მესამისა	— 1 გ. 3 გ.
მარხის სარცია:	
შირკელის სარისხისა	— 1 გ. 8 გ.
მუარისა	— 1 გ. 7 გ.
სუკა	— 1 გ. 15 გ.
ცხენის სარცია	— 1 გ. 8 გ.
ლორის დორცია:	
შირკელის სარისხისა	— 1 გ. 7 გ.
მუარისა	— 1 გ. 6 გ.

მშენებელი კომპანია
ბოლომდის იყიდება რეგულარულად
ინგლისის მალაზიაში.
ნუ მისცემთ 2 მან. 20 კაჟ. ან 2
მან. 40 კაჟ. უარეს ჩაიში სხვაგან.
იქვე იყიდება ხელოვნური ყვავი-
ლები მინის ხუფებით, ლამაზა, ქუდე-
ბი, დრატე, ტრიკო და სხვა მრავა-
ლი საქონელი ნახევარ ფასად.
(18—1)

ინგლისის მურაბის ბანკა 85 კაჟ.,
მშენებელი აველინის მარმელადი ქი-
ლა (5 გირ.) 1 მან. 30 კ., ტყლა-
პი ხმისთვის და ხელებსთვის გირ-
ენქა 80 კ., ინდიური ბორჯი 6 კ.,
ფინჯნები ლამაზებითა ლუქ. 2 მ.
40 კ.-დამ, წისქვილები ყავისთვისა 1
მანათიდან, ბეზმენი სასწორი 1 მან.
25 კ.-დამ, საოჯახო სასწორი 5 მ.-
დამ, ინგლისის მალაზიაში. აქვე
იყიდება ძალიან იაფად: ჩაინიკები,
ფონდრები, პრინორი და სხვა სა-
ქონელი პრიტანის მეტალისა, ფან-
რები, უთუოები, უნაგირები, კლე-
ონკები და სხ. მზის საათი და ხე-
ლოვნებითი ყვავილები უშუისკოლ-
პაკებით ნახევარ ფასად იყიდე-
ბიან. ორლომთ იგი მომუქა (8—2)

კალმები

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთოა ქაღალდი. ერთადერთი
საავსტრია-ინგლისის მალაზია. იქვე აუარებული სხვა-და-სხვა გარის გაღებუა,
უოკლას, ხელისათვის — 25% იაფად, ვინმე სხვაგან. იქვე: მელანი, ქაღალდი,
კანკურტები, რეკულები, ლაქი, კარანდაში, მენაღი, გაღებუი, ბუმიანობები, პარტ-
სიგარები, ალბომები, რამკები, მაკრატლები, სამართებლები, სახთული, საფესა,
ცარკები ჭურჭლებსა და მუქად (ბრანკსი), თუთრულისათვის, პატარა ხაღუი,
იტაკისათვის კლიონკები, ტასტები, სავარძლები, სარკები, სავარცხლები, ბუნძე-
ნი, ზარები, ბინოკლები რეკუტები, გატრანსპარენსი, შის-სათუბი, გამაშასები,
ტრემპეტები, მეწკები, ნემსები, მაგნატები, სვისტოკა, პომონი, ქამრები,
სარტულები. საყუდურა, პრობკები, სპრობკები, კრანხები, ჭიჭტრები, შოტტე-
თავის. ტანისამოსის, ცხენის და პატენტისა მავინტრები, კრანკები, საქიმო-
ქაღალდი გატრ-გალაშეტისათვის და სხვ. და სხვ.
პატარაში—20 პ.
(100—8)

რკინის გზა

თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის
8 საათზედ და 31 წამ. დილით.
თბილისიდან საშურამდინ
3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან.
თბილისიდან ბაქოსკენ
11 საათზედ და 11 წამ. ღამისა.
ბაქოდგან თბილისისკენ
10 საათზედ და 23 წამ. დილისა.
ქუთაისიდან თბილისისკენ
12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან.
ქუთაისიდან ბათუმისა და
ფოთისკენ
5 საათზედ და 20 წამ. შუადღის უკან.
ბათუმიდან თბილისისკენ
8 საათ. დილისა.
ფოთიდან თბილისისკენ
8 საათ. და 45 წამ. დილისა.
ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი
თბილისში შემოდის
10 საათზედ და 25 წამ. ღამისა.
ბაქოდამ მომავალი შემოდის
თბილისში
17 საათ. და 49 წამ. დილისა.